

процесу; візуалізує навчальний контент, сприяє успішній організації дистанційного формату навчання.

Список використаних джерел

1. Philip J. Guo, Juho Kim, Rob Rubin. How Video Production Affects Student Engagement: An Empirical Study of MOOC Videos [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://up.csail.mit.edu/other-pubs/las2014-pguo-engagement.pdf>.

Марія КОЗІГОРА

*Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради,
PhD, старший викладач кафедри
педагогіки та психології*

Наталія ЯРОЩУК

*Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради,
практичний психолог, викладач
циклової комісії шкільної, дошкільної
педагогіки, психології та методик*

Етнопсихологічні погляди Г. Сковороди на українську ментальність

У дослідженні «Взаємозв'язок етнопсихології та моралі: методологічні аспекти», Д. Предко зазначив, що першим, хто намагався обґрунтувати особливості української духовності був В. Ярема. В основу зазначеного конструкту науковець взяв поняття інтровертності. Він підкреслював, що інтровертний народ чи люди – це саме творці культури у протиставленні до екстравертних творців цивілізації. Дослідник вважає, що одним із яскравих представників української інтровертності та духовності є Григорій Савич Сковорода. «В ньому відбивається в найголовніших рисах і сам український народ, бо й він, як і Г. Сковорода, прив'язаний у своїй покорі до життєвих злиднів та своєї ролі нижчого в театрі життя, відданий більше внутрішнім переживанням, ніж діяльності назовні, з думкою, спрямованою на ідеал моральної краси й щастя у світі вічності; естет і співак у своїх терпіннях, і при цьому строгий суддя, непримиренний ворог і вічний революціонер проти сил

лихої зовнішньої дійсності. Таким Сковородою був український народ довгі віки» [3, 60].

Григорій Савич Сковорода – великий народний мислитель, просвітитель і письменник XVIII століття. У своїх творах цей титан думки розвинув низку ідей, які активно проголошувалися і послідовно втілювалися в життя не лише в його час, а й у прогресивних поглядах сьогоденного українського суспільства. Його багатогранна філософська та літературна творчість є однією з провідних ланок у збагаченні української літератури протягом століть та її остаточному переході до нового періоду розвитку.

Г. Сковорода вважав розум вершиною філософського розуміння світу. Своїми ідеями, поглядами він привів українське суспільство того часу до нового духовного світогляду – пробудження національної самосвідомості. Гуманістична ідеологія українського «Сократа» – філософія серця (кордоцентризм), «сродності», свободолюбивість, самопізнання є глибокими духовними прагненнями особистості та справжніми дороговказами до формування національної ідентичності для нинішніх і майбутніх поколінь.

Мислитель стверджував, що особиста незалежність, шанування свободи, творчий індивідуалізм українців є важливим, особливим і недоторканим. Особливість психіки українців та індивідуалізм сприяє розвитку творчої духовності, що є важливим у прийнятті рішень відповідно до власних внутрішніх переконань. Особливістю творчого індивідуалізму є те, що особистість здатна брати відповідальність за свої дії та вчинки у суспільстві. Іншими словами – це вміння керувати своїми думками, вчинками, бути самостійним, проявляти індивідуальність. Філософ вважав, що коли людина може пізнати себе, то вона може й пізнати Бога, створити свою індивідуальність, розвиватися.

У працях Г. Сковороди можемо прослідковувати думки про ідеальний суспільний устрій, в якому всі між собою рівні, панує любов та злагода, справедливість, рівність. Це він вважає уособленням української національної ідеї та стверджує, що саме так виховується людина: через самопізнання, розуміння власного життя та свого місця у суспільстві.

У діалозі «Розмова, названа алфавіт, чи буквар світу» філософ вимальовує образ досконалого світоустрою, ідеально гармонізованого соціуму, з усім багатством і різноманітністю його окремих «спорідненостей». Це образ фонтана, оточеного різної форми, краси та місткості посудинами. Мислитель зауважує: «Бог багатому подібний фонтану, що наповнює різні посудини відповідно до їх місткості. Над фонтаном напис цей: «Нерівна всім рівність». Ллються з різних трубок різні струмені в різні посудини, що навколо фонтану стоять» [1, 194].